

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling)

31. januar 2019*

»Appel – fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik – restriktive foranstaltninger over for Den Islamiske Republik Iran – indefrysning af midler og økonomiske ressourcer – Den Europæiske Unions Rets annullation af en opførelse – ændring af kriterierne for opførelse på en liste over personer og enheder, hvis aktiver indefrysnes – genopførelse – beviser, som vedrører en dato forud for den første opførelse – faktiske omstændigheder, der var kendte inden den første opførelse – retskraft – rækkevidde – retssikkerhed – beskyttelse af den berettigede forventning – princippet ne bis in idem – effektiv domstolsbeskyttelse«

I sag C-225/17 P,

angående appel i henhold til artikel 56 i statuten for Den Europæiske Unions Domstol, iværksat den 27. april 2017,

Islamic Republic of Iran Shipping Lines, Teheran (Iran),

Hafize Darya Shipping Lines (HDSL), Teheran,

Khazar Shipping Lines, Anzali Free Zone (Iran),

IRISL Europe GmbH, Hamburg (Tyskland),

Qeshm Marine Services & Engineering Co., tidligere IRISL Marine Services and Engineering Co., Qeshm (Iran),

Irano Misr Shipping Co., Alexandria (Egypten),

Safirán Payam Darya Shipping Co., Teheran,

Marine Information Technology Development Co., tidligere Shipping Computer Services Co., Teheran,

Rahbaran Omid Darya Ship Management Co., alias Soroush Sarzamin Asatir, Teheran,

Hoopad Darya Shipping Agency, tidligere South Way Shipping Agency Co. Ltd, Teheran,

Valfajr 8th Shipping Line Co., Teheran,

ved M. Lester, QC, og solicitor M. Taher,

appellanter,

* Processprog: engelsk.

de øvrige parter i appelsagen:

Rådet for Den Europæiske Union ved J. Kneale og M. Bishop, som befuldmægtigede,

sagsøgt i første instans,

støttet af:

Europa-Kommissionen ved D. Gauci og T. Scharf, som befuldmægtigede,

intervenient i første instans (sag T-87/14),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling),

sammensat af Domstolens præsident, K. Lenaerts, som fungerende formand for Fjerde Afdeling, og dommerne T. von Danwitz (refererende dommer), C. Lycourgos, E. Juhász og C. Vajda,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 13. september 2018,

afsagt følgende

Dom

- 1 Med deres appel har Islamic Republic of Iran Shipping Lines (herefter »IRISL«), Hafize Darya Shipping Lines (HDSL), Khazar Shipping Lines, IRISL Europe GmbH, Qeshm Marine Services & Engineering Co. (tidligere IRISL Marine Services and Engineering Co.), Irano Misr Shipping Co., Safiran Payam Darya Shipping Lines, Marine Information Technology Development Co. (tidligere Shipping Computer Services Co.), Rahbaran Omid Darya Ship Management Co. (alias Soroush Sarzamin Asatir), Hoopad Darya Shipping Agency (tidligere South Way Shipping Agency Co. Ltd) og Valfajr 8th Shipping Line Co. nedlagt påstand om ophævelse af dom afsagt af Den Europæiske Unions Ret den 17. februar 2017, Islamic Republic of Iran Shipping Lines m.fl. mod Rådet (T-14/14 og T-87/14, herefter »den appellerede dom«, EU:T:2017:102), hvorved Retten frifandt Rådet for Den Europæiske Union i det søgsmål, som appellanterne havde anlagt med følgende påstande:
  - i sag T-14/14 annullation af Rådets afgørelse 2013/497/FUSP af 10. oktober 2013 om ændring af afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT 2013, L 272, s. 46) og af Rådets forordning (EU) nr. 971/2013 af 10. oktober 2013 om ændring af forordning (EU) nr. 267/2012 om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT 2013, L 272, s. 1), for så vidt som disse retsakter vedrører dem (herefter »de omtvistede retsakter af oktober 2013«)
  - i sag T-87/14 dels, at det fastslås, at afgørelse 2013/497 og forordning nr. 971/2013 ikke finder anvendelse, dels annullation af Rådets afgørelse 2013/685/FUSP af 26. november 2013 om ændring af afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT 2013, L 316, s. 46) og af Rådets gennemførelsesforordning (EU) nr. 1203/2013 af 26. november 2013 om

gennemførelse af forordning (EU) nr. 267/2012 om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT 2013, L 316, s. 1), for så vidt som disse retsakter vedrører dem (herefter »de omtvistede retsakter af november 2013«).

Tvistens baggrund

- 2 Den 23. december 2006 vedtog De Forenede Nationers Sikkerhedsråd (herefter »Sikkerhedsrådet«) resolution 1737 (2006), der i sit punkt 7 indeholdt et forbud for Den Islamiske Republik Iran mod at eksportere varer og teknologier, der er knyttet til landets spredningsfølsomme nukleare aktiviteter eller udvikling af fremføringssystemer til kernevåben.
- 3 Den 24. marts 2007 vedtog Sikkerhedsrådet resolution 1747 (2007), hvis punkt 5 indeholder et forbud for Den Islamiske Republik Iran mod direkte eller indirekte fra sit område eller via sine statsborgere eller ved hjælp af skibe eller luftfartøjer, der fører landets flag, at levere, sælge eller overføre våben eller dertil knyttet materiel.
- 4 Den 9. juni 2010 vedtog Sikkerhedsrådet resolution 1929 (2010), med hvilken det tilsigtedes at udvide anvendelsesområdet for de restriktive foranstaltninger, der var blevet indført med Sikkerhedsrådets tidligere resolutioner, og indføre supplerende restriktive foranstaltninger over for Den Islamiske Republik Iran.
- 5 Den 17. juni 2010 hilste Det Europæiske Råd vedtagelsen af resolution 1929 (2010) velkommen og opfordrede Rådet for Den Europæiske Union til at vedtage foranstaltninger til gennemførelse af foranstaltningerne i denne resolution og ledsageforanstaltninger hertil med henblik på gennemforhandling at støtte en løsning af alle de udestående betænkeligheder med hensyn til Den Islamiske Republik Irans udvikling af følsomme teknologier til støtte for sine atom- og missilprogrammer (herefter »erklæringen af 17. juni 2010«). Disse foranstaltninger skulle vedrøre handelssektoren, finanssektoren, den iranske transportsektor, herunder IRISL og dennes datterselskaber, og nøglesektorerne inden for gas- og olieindustrien. Det var ligeledes tiltænkt, at ordningen med indefrysning af midler særligt skulle udvides til medlemmerne af the Islamic Revolutionary Guards Corps (IRGC).
- 6 Rådets afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran og om ophævelse af fælles holdning 2007/140/FUSP (EUT 2010, L 195, s. 39, berigtiget i EUT 2010, L 197, s. 19) blev vedtaget den 26. juli 2010, og fjerde, femte, syvende og ottende betragtning hertil har følgende ordlyd:

»(4) Den 9. juni 2010 vedtog [Sikkerhedsrådet resolution] 1929 (2010) [...]

(5) Den 17. juni 2010 [...] opfordrede [Det Europæiske Råd] Rådet til at vedtage foranstaltninger til gennemførelse af foranstaltningerne i [Sikkerhedsrådets resolution 1929 (2010)] og ledsageforanstaltninger hertil [...]

[...]

(7) Ved [resolution] 1929 (2010) udvides de finansielle restriktioner og rejserestriktioner, der blev indført med [resolution] 1737 (2006), til at omfatte yderligere personer og enheder, herunder enkeltpersoner og enheder fra [Islamic Revolutionary Guards Corps] samt enheder fra [IRISL].

(8) I overensstemmelse med [erklæringen af 17. juni 2010] bør indrejserestriktionerne og indefrysningen af midler og økonomiske ressourcer anvendes på yderligere personer og enheder ud over dem, der er udpeget af Sikkerhedsrådet [...]

- 7 Afgørelsens artikel 20, stk. 1, litra b), fastsatte indefrysning af midler og økonomiske ressourcer hos »de personer og enheder, [...] som er involveret i, har direkte tilknytning til eller yder støtte til Irans [nukleare spredningsaktiviteter], eller personer og enheder, der har bistået udpegede personer eller enheder med at unddrage sig eller overtræde bestemmelserne i [Sikkerhedsrådets resolution] 1737 (2006), [...] 1747 (2007), [...] 1803 (2008) og [...] 1929 (2010) eller i denne afgørelse[,] samt andre højtstående medlemmer af og enheder i [...] IRISL og enheder, der ejes eller kontrolleres af [denne], eller som handler på [dennes] vegne, som opført på listen i bilag II«.
- 8 Appellanternes navne blev opført i bilag II til den nævnte afgørelse med bl.a. den begrundelse for så vidt angår IRISL, at denne »har været involveret i transport af militærrelateret fragtgods, herunder forbudt gods fra Iran. I tre tilfælde var der tale om klare overtrædelser, som blev indberettet til Iransanktionskomitéen under [Sikkerhedsrådet]«, og for så vidt angår de øvrige appellanter, at disse var ejet eller kontrolleret af IRISL, eller handlede på dennes vegne.
- 9 Den nævnte 26. juli 2010 blev appellanternes navne ved Rådets gennemførelsesforordning (EU) nr. 668/2010 om gennemførelse af artikel 7, stk. 2, i forordning (EF) nr. 423/2007 om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT 2010, L 195, s. 25) tilføjet på listen i bilag V til Rådets forordning (EF) nr. 423/2007 af 19. april 2007 om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT 2007, L 103, s. 1) med begrundelser, der i det væsentlige svarede til dem, som er anført i den foregående præmis.
- 10 Artikel 16, stk. 2, litra d), i Rådets forordning (EU) nr. 961/2010 af 25. oktober 2010 om restriktive foranstaltninger over for Iran og om ophævelse af forordning (EF) nr. 423/2007 (EUT 2010, L 281, s. 1) fastsatte indefrysning af pengemidler og økonomiske ressourcer, som tilhørte personer, enheder eller organer, der var opført i bilag VIII hertil, og som ansås for »at være en juridisk person, en enhed eller et organ, som ejes eller kontrolleres af [IRISL]«. Dette opførelseskriterium blev i det væsentlige gengivet i artikel 23, stk. 2, litra e), i Rådets forordning (EU) nr. 267/2012 af 23. marts 2012 om restriktive foranstaltninger over for Iran og om ophævelse af forordning nr. 961/2010 (EUT 2012, L 88, s. 1).
- 11 Appellanternes navne blev successivt opretholdt i bilag VIII til forordning nr. 961/2010 og i bilag IX til forordning nr. 267/2012 med begrundelser, der i det væsentlige var identiske med dem, som er anført i nærværende doms præmis 8.
- 12 Ved dom af 16. september 2013, Islamic Republic of Iran Shipping Lines m.fl. mod Rådet (T-489/10, herefter »dommen af 16. september 2013«, EU:T:2013:453), annullerede Retten bilag II til afgørelse 2010/413, bilaget til gennemførelsesforordning nr. 668/2010, bilag VIII til forordning nr. 961/2010 og bilag IX til forordning nr. 267/2012, for så vidt som disse vedrørte appellanterne, med den begrundelse, at Rådet hverken havde givet en retligt tilstrækkelig begrundelse for sin påstand om, at IRISL havde bistået en udpeget person eller enhed med at overtræde Sikkerhedsrådets resolutioner, eller godtgjort, at den havde ydet støtte til nuklear spredning ved i tre tilfælde at have transporteret militært materiel under overtrædelse af våbenembargoen.
- 13 Den 10. oktober 2013 vedtog Rådet afgørelse 2013/497. Det fremgår af anden betragtning til denne afgørelse, at de kriterier for udpegelse for så vidt angår indefrysning af midler, der omfatter personer og enheder, der har bistået udpegede personer eller enheder med at unddrage sig eller overtræde bestemmelserne i de relevante resolutioner fra Sikkerhedsrådet eller i afgørelse 2010/413, bør tilpasses, således at personer og enheder, der selv har unddraget sig eller overtrådt disse bestemmelser, omfattes.
- 14 Ved den nævnte afgørelse blev ordlyden af artikel 20, stk. 1, litra b), i afgørelse 2010/413 affattet således:

»de personer og enheder, [...] som er involveret i, har direkte tilknytning til eller yder støtte til Irans [...] nukleare aktiviteter [...], eller personer og enheder, der har unddraget sig eller overtrådt, eller som har bistået udpegede personer eller enheder med at unddrage sig eller overtræde bestemmelserne i

- [Sikkerhedsrådets resolution] 1737 (2006), [...] 1747 (2007), [...] 1803 (2008) og [...] 1929 (2010) eller i denne afgørelse, samt andre medlemmer af og enheder i [...] IRISL og enheder, der ejes eller kontrolleres af [denne], eller personer og enheder der handler på [dennes] vegne, eller personer og enheder som forsyner [...] IRISL eller enheder[,] der ejes eller kontrolleres af [den] eller handler på [dennes] vegne, med forsikring eller andre grundlæggende ydelser, som opført på listen i bilag II«.
- 15 Med henblik på at sikre gennemførelsen af afgørelse 2013/497 i Den Europæiske Union vedtog Rådet den 10. oktober 2013 ligeledes forordning nr. 971/2013, hvorved ordlyden af artikel 23, stk. 2, litra b) og e), i forordning nr. 267/2012 blev ændret således:
- »[...] Bilag IX indeholder en liste over fysiske og juridiske personer, enheder og organer, som [...] anses for:
- [...]
- b) at være en fysisk eller juridisk person, en enhed eller et organ, der har unddraget sig eller overtrådt, eller som har bistået personer, enheder eller organer, der er opført på listen, med at unddrage sig eller overtræde bestemmelserne i denne forordning, i [...] afgørelse [2010/413] eller [Sikkerhedsrådets resolution] 1737 (2006), [...] 1747 (2007), [...] 1803 (2008) og [...] 1929 (2010)
- [...]
- e) at være en juridisk person, en enhed eller et organ, som ejes eller kontrolleres af [IRISL], eller en fysisk eller juridisk person, en enhed eller et organ, som handler på [dennes] vegne eller leverer forsikringsydelser eller andre væsentlige tjenester til [denne], eller til enheder ejet eller kontrolleret af [denne] eller som handler på [dennes] vegne.«
- 16 Ved de omtvistede retsakter af november 2013 genopførte Rådet appellanternes navne dels på den i bilag II til afgørelse 2010/413 indeholdte liste over personer og enheder, hvis aktiver indefryses, dels på den liste, som fremgår af bilag IX til forordning nr. 267/2012 (herefter »de omtvistede lister«).
- 17 Begrundelserne for opførelsen af IRISL på disse lister var identiske og var affattet således:
- »IRISL har været involveret i transport af våbenrelateret materiel fra Iran under overtrædelse af punkt 5 i [Sikkerhedsrådets] resolution 1747(2007). Der blev indberettet tre klare overtrædelser til Iransanktionskomitéen under [Sikkerhedsrådet] i 2009.«
- 18 De øvrige appellanter blev genopført på de nævnte lister med den begrundelse for så vidt angår HDSL, Safiran Payam Darya Shipping Lines og Hoopad Darya Shipping Agency, at de »optr[ådte] på vegne af IRISL«, med den begrundelse for så vidt angår Khazar Shipping Lines, IRISL Europe og Valfajr 8th Shipping Line, at de »eje[de]s af IRISL«, med den begrundelse for så vidt angår Qeshm Marine Services & Engineering og Marine Information Technology Development, at de »kontrollere[de]s af IRISL«, med den begrundelse for så vidt angår Irano Misr Shipping, at selskabet »[ydede] grundlæggende ydelser til IRISL«, og med den begrundelse for så vidt angår Rahbaran Omid Darya Ship Management, at det »handle[de] på vegne af IRISL og levere[de] grundlæggende ydelser til de[nne]«.
- 19 Med henblik på at gennemføre den fælles omfattende handlingsplan af 14. juli 2015, som var blevet indgået med Den Islamiske Republik Iran vedrørende det iranske atomspørgsmål, vedtog Rådet den 18. oktober 2015 dels afgørelse (FUSP) 2015/1863 om ændring af afgørelse 2010/413/FUSP om restriktive foranstaltninger over for Iran (EUT 2015, L 274, s. 174), som i forhold til appellanterne suspenderede anvendelsen af de ved afgørelse 2013/685 fastsatte restriktive foranstaltninger, dels

gennemførelsesforordning (EU) 2015/1862 om gennemførelse af forordning nr. 267/2012 (EUT 2015, L 274, s. 161), hvorved appellanternes navne blev fjernet fra den i bilag IX til sidstnævnte forordning indeholdte liste.

Retsforhandlingerne for Retten og den appellerede dom

- 20 Ved stævninger indleveret til Rettens Justitskontor henholdsvis den 6. januar 2014 og den 7. februar 2014 anlagde appellanterne et søgsmål i sag T-14/14 med påstand om annullation af de omtvistede retsakter af oktober 2013 og et søgsmål i sag T-87/14 med påstand om dels annullation af de omtvistede retsakter af november 2013, dels at det blev fastslået, at de omtvistede retsakter af oktober 2013 ikke kunne finde anvendelse i medfør af artikel 277 TEUF. Retten forenede disse to sager med henblik på retsforhandlingernes mundtlige del og dommen.
- 21 I den appellerede dom påkendte Retten søgsmålet i sag T-87/14 efter at have afvist søgsmålet i sag T-14/14. I den appellerede doms præmis 53-105 forkastede Retten først samtlige de anbringender, som appellanterne havde gjort gældende til støtte for den ulovlighedsindsigelse, der var blevet rejst mod de omtvistede retsakter af oktober 2013. Disse anbringender vedrørte for det første et manglende retsgrundlag, for det andet en tilsidesættelse af appellanternes berettigede forventninger samt af retssikkerhedsprincippet, princippet *ne bis in idem* og princippet om retskraft, for det tredje magtfordrejning, for det fjerde en tilsidesættelse af deres ret til forsvar og for det femte en tilsidesættelse af deres grundlæggende rettigheder, herunder deres ejendomsret og deres ret til respekt for deres omdømme.
- 22 I den appellerede doms præmis 106-211 forkastede Retten derefter samtlige de anbringender, som appellanterne havde fremsat til støtte for deres påstand om annullation af de omtvistede retsakter af november 2013. Disse anbringender vedrørte for det første et manglende retsgrundlag, for det andet åbenbart urigtige skøn foretaget af Rådet, for det tredje en tilsidesættelse af retten til forsvar, for det fjerde en tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, retssikkerhedsprincippet, princippet om retskraft, princippet *ne bis in idem* og princippet om forbud mod forskelsbehandling og for det femte dels en tilsidesættelse af appellanternes grundlæggende rettigheder, herunder deres ejendomsret og retten til respekt for deres omdømme, dels en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet.
- 23 Som følge heraf afviste Retten søgsmålet i sag T-14/14 og frifandt Rådet i det hele i sag T-87/14.

Parternes påstande for Domstolen

- 24 Appellanterne har nedlagt følgende påstande:
- Den appellerede dom ophæves.
  - Der gives appellanterne medhold i de påstande, som de nedlagde for Retten.
  - Rådet tilpligtes at betale appelsagens omkostninger og omkostningerne i forbindelse med sagens behandling i første instans.
- 25 Rådet har nedlagt følgende påstande:
- Appellen afvises eller forkastes alternativt som ugrundet.
  - Subsidiært frifindelse for annullationspåstanden og påstanden om erklæring om uanvendelighed, såfremt Domstolen beslutter at ophæve den appellerede dom og selv træffe endelig afgørelse.

- Appellanterne tilpligtes at betale omkostningerne i appelsagen.
- 26 Europa-Kommissionen har nedlagt følgende påstande:
- Appellen afvises eller forkastes alternativt som ugrundet.
  - Appellanterne tilpligtes at betale sagsomkostningerne for Domstolen.

Om appellen

Formaliteten vedrørende appellen

Parternes argumenter

- 27 Rådet har gjort gældende, at appellen ikke kan antages til realitetsbehandling, med den begrundelse, at appellanterne ikke har nogen interesse i en afgørelse heraf, eftersom de over for dem truffne restriktive foranstaltninger blev ophævet ved afgørelse 2015/1863 og gennemførelsesforordning 2015/1862, og eftersom deres omdømme ikke har lidt skade som følge af Rådets beslutning om at genopføre dem på de omtvistede lister ved de omtvistede retsakter af november 2013. Særlig forholder det sig således, at begrundelsen for denne genopførelse henviser til en offentlig beretning for 2009 fra sanktionskomitéen under Sikkerhedsrådet.
- 28 Kommissionen har endvidere anført, at appellen skal afvises, for så vidt som appellanterne i realiteten forsøger at opnå, at Domstolen foretager en fornyet prøvelse af den af Retten pådømte sag. I denne henseende har den gjort gældende, at appellanterne i vid udstrækning blot har gentaget de anbringender og argumenter, som de havde fremsat for Retten, uden at begrænse sig til retsspørgsmål, navnlig i forbindelse med deres sjette anbringende.
- 29 Appellanterne har nedlagt påstand om, at appellen antages til realitetsbehandling. De har for det første gjort gældende, at de faktisk har søgsmålsinteresse med henblik på at få fastslået, at de over for dem truffne restriktive foranstaltninger var ulovlige fra begyndelsen, med henblik på at genoprette deres omdømme, som Unionen selv har skadet, og med henblik på i givet fald at anlægge et erstatningssøgsmål. De har for det andet gjort gældende, at de retlige fejl, som Retten begik, og som burde føre til en ophævelse af den appellerede dom, klart fremgår af deres appelskrift.

Domstolens bemærkninger

- 30 Hvad for det første angår søgsmålsinteressen fremgår det af fast retspraksis, at en retlig interesse hos appellanten forudsætter, at appellen gennem sit resultat kan tilføre den part, der har iværksat den, en fordel (dom af 21.12.2011, Frankrig mod People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis).
- 31 Domstolen har fastslået, at en person eller enhed, hvis navn er blevet opført på en liste over personer og enheder, hvis aktiver indefrysnes, fortsat i hvert fald har en ikke-økonomisk interesse i at få denne opførelse annulleret med henblik på at få Unionens retsinstanser til at fastslå, at vedkommende aldrig skulle have været opført på en sådan liste, henset til konsekvenserne for den pågældendes omdømme, herunder også efter at dennes navn er blevet slettet fra listen, eller indefrysningen af den pågældendes midler er blevet suspenderet (dom af 29.11.2018, National Iranian Tanker Company mod Rådet, C-600/16 P, EU:C:2018:966, præmis 33 og den deri nævnte retspraksis, og af 29.11.2018, Bank Tejarat mod Rådet, C-248/17 P, EU:C:2018:967, præmis 29).

- 32 Det følger heraf, at appellanterne i hvert fald har en ikke-økonomisk interesse i at nedlægge påstand om ophævelse af den appellerede dom med henblik på efterfølgende at anlægge sag med påstand om annulation vedrørende deres genopførelse på de omtvistede lister, selv om den indefrysning af deres midler, der fulgte af denne genopførelse på den i bilag II til afgørelse 2010/413 indeholdte liste, for det første er blevet suspenderet, og deres navne for det andet er blevet fjernet fra den liste, der fremgår af bilag IX til forordning nr. 267/2012, i medfør af henholdsvis afgørelse 2015/1863 og gennemførelsesforordning 2015/1862. Tilsvarende forholder det sig således, at den blotte omstændighed, at en sådan opførelse er støttet på en offentlig beretning fra en international institution såsom Sikkerhedsrådet, ikke rejser tvivl om den i hvert fald ikke-økonomiske interesse, som den pågældende person eller enhed har i anlægge sag med påstand om annulation af en EU-retsakt, der i sig selv kan skade den pågældendes omdømme eller forværre en sådan allerede foreliggende skade.
- 33 Den af Rådet rejste formalitetsindsigelse kan derfor ikke tiltrædes.
- 34 For så vidt som Kommissionen for det andet har gjort gældende, at appellen ikke kan antages til realitetsbehandling, idet appellanterne blot har anmodet om en fornyet prøvelse af de anbringender og argumenter, som allerede er blevet fremsat for Retten, skal det bemærkes, at såfremt en appellant bestrider Rettens fortolkning eller anvendelse af EU-retten, kan retsspørgsmål, som Retten har behandlet i første instans, drøftes på ny under en appelsag. Hvis en appellant nemlig ikke således kunne basere sin appel på anbringender og argumenter, som allerede havde været fremsat for Retten, ville appelproceduren blive berøvet en del af sin mening (dom af 19.1.2017, Kommissionen mod Total og Elf Aquitaine, C-351/15 P, EU:C:2017:27, præmis 31 og den deri nævnte retspraksis, og af 17.5.2017, Portugal mod Kommissionen, C-337/16 P, EU:C:2017:381, præmis 20).
- 35 I den foreliggende sag indeholder appelskriftet, i sin helhed, en tilstrækkeligt nøjagtig angivelse af, hvilke præmisser i den appellerede dom der kritiseres, og af grundene til, at disse ifølge appellanterne er behæftet med retlige fejl, og appelskriftet er ikke – som Kommissionen har anført – begrænset til en simpel gentagelse eller gengivelse af argumenterne, hvorved det følgelig er muligt for Domstolen at udøve sin legalitetskontrol.
- 36 Under disse omstændigheder skal den af Kommissionen rejste formalitetsindsigelse forkastes, for så vidt som den er rettet mod appellen i sin helhed.
- 37 Denne konstatering foregriber dog på ingen måde undersøgelsen af, om visse anbringender isoleret set kan fremmes til realitetsbehandling (dom af 14.6.2016, Marchiani mod Parlamentet, C-566/14 P, EU:C:2016:437, præmis 34, og af 4.5.2017, RFA International mod Kommissionen, C-239/15 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2017:337, præmis 20).

Realiteten

- 38 Appellanterne har til støtte for deres appel fremsat ni anbringender.
- 39 De første fem anbringender vedrører retlige fejl begået af Retten i forbindelse med behandlingen af de anbringender, der var blevet fremsat til støtte for den ulovlighedsindsigelse, der var blevet rejst i sag T-87/14 mod de omtvistede retsakter af oktober 2013, hvorved Rådet ændrede kriterierne for opførelse på listerne over personer og enheder, hvis aktiver indefryses.
- 40 Med de sidste fire appelanbringender tilsigtes det at anfægte Rettens behandling af de i samme sag fremsatte anbringender om annulation af de omtvistede retsakter af november 2013, hvorved Rådet genopførte appellanternes navne på de omtvistede lister på grundlag af dels opførelseskriteriet i artikel 20, stk. 1, litra b), i afgørelse 2010/413, som ændret ved afgørelse 2013/497, og i artikel 23, stk. 2, litra b), i forordning nr. 267/2012, som ændret ved forordning nr. 971/2013 (herefter »kriteriet

vedrørende tilsidesættelse af resolution 1747 (2007)«) for så vidt angår IRISL, dels opførelseskriteriet i artikel 20, stk. 1, litra b), i afgørelse 2010/413, som ændret ved afgørelse 2013/497, og i artikel 23, stk. 2, litra e), i forordning nr. 267/2012, som ændret ved forordning nr. 971/2013 (herefter »kriteriet vedrørende tilknytningen til IRISL«) for så vidt angår de øvrige appellanter.

- 41 Indledningsvis skal det andet og det ottende anbringende behandles sammen med det første og det sjette anbringendes tredje led, hvilke vedrører retlige fejl med hensyn til følgerne af dommen af 16. september 2013, dernæst skal det første anbringendes andet led vedrørende en undladelse af at besvare argumentet om, at Rådet hverken havde angivet nogen objektiv grund eller nogen begrundelse for den ved de omtvistede retsakter af oktober 2013 foretagne ændring af kriterierne for opførelse på listerne over personer og enheder, hvis aktiver indefryses, behandles, derefter det fjerde og det syvende anbringende vedrørende en tilsidesættelse af retten til forsvar, dernæst det tredje, det femte og det niende anbringende sammen med det første anbringendes første led og det sjette anbringendes andet led vedrørende en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet og de grundlæggende rettigheder og vedrørende en retlig fejl begået af Retten, for så vidt som denne fastslog, at Rådet ikke havde gjort sig skyldig i magtfordrejning, og endelig det sjette anbringendes første led vedrørende retlige fejl begået af Retten, for så vidt som denne ikke fastslog, at Rådet havde anlagt flere åbenbart urigtige skøn.

Det andet og det ottende anbringende samt det første og sjette anbringendes tredje led

– Parternes argumenter

- 42 Med det andet og det ottende anbringende samt det første og det sjette anbringendes tredje led har appellerne i det væsentlige gjort gældende, at Retten med urette fandt, at Rådet som følge af dommen af 16. september 2013, der har fået retskraft, kunne vedtage de omtvistede retsakter af oktober 2013 og de omtvistede retsakter af november 2013 uden at tilsidesætte princippet om retskraft, princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, retssikkerhedsprincippet, princippet *ne bis in idem* eller den i artikel 47 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (herefter »chartret«) fastsatte ret til en effektiv domstolsprøvelse. Den eneste berettigelse for de omtvistede retsakter af oktober 2013 er at omgå den nævnte dom.
- 43 Appellerne er af den opfattelse, at de nævnte principper var til hinder for, at Rådet kunne omformulere opførelseskriterierne med henblik på at genopføre dem på de omtvistede lister, idet der ikke forelå ændringer af de faktiske omstændigheder eller nye beviser, og eftersom det ved dommen af 16. september 2013 var blevet fastslået, at der ikke var nogen forbindelse mellem det i punkt 5 i resolution 1747 (2007) fastsatte forbud mod overførsel af våben og nuklear spredning, og opførelseskriteriet vedrørende de enheder, som var knyttet til IRISL, var blevet forkastet. Genopførelsen af IRISL er imidlertid støttet på de samme hævdelser vedrørende angivelige tilsidesættelser af resolution 1747 (2007) begået i 2009 som dem, der lå til grund for den oprindelige opførelse af virksomheden, hvilken blev annulleret ved dommen af 16. september 2013. Retten begrænsede sig til at fastslå, at disse faktiske omstændigheder var tilstrækkeligt nylige.
- 44 Appellerne har tilføjet, at Rådet ved muligheden for efter annullation af en første opførelse at genopføre en person eller enhed på en liste over personer og enheder, hvis aktiver indefryses, ikke er indrømmet en absolut og ubegrænset beføjelse til genopførelse på grundlag af de samme, men blot omskrevne, faktiske omstændigheder. Den appellerede doms præmis 186-189 er derfor behæftet med fejl. En anden fortolkning ville blot indebære, at tvisten »ville trække i langdrag« og gøre retten til en effektiv domstolsprøvelse indholdsløs.
- 45 Rådet har, støttet af Kommissionen, bestridt appellanternes argumenter.

– Domstolens bemærkninger

- 46 Indledningsvis skal det bemærkes, således som Retten med rette anførte i den appellerede doms præmis 183, at annullationsdomme afsagt af Unionens retsinstanser har materiel retskraft, så snart de er blevet endelige. Dette omfatter ikke blot annullationsdommens konklusion, men også de præmisser, der udgør det nødvendige grundlag for domskonklusionen, og derved er uadskillelige herfra (dom af 29.11.2018, National Iranian Tanker Company mod Rådet, C-600/16 P, EU:C:2018:966, præmis 42, og af 29.11.2018, Bank Tejarat mod Rådet, C-248/17 P, EU:C:2018:967, præmis 70).
- 47 Ifølge fast retspraksis vedrører retskraften desuden kun de faktiske og retlige omstændigheder, som der rent faktisk eller nødvendigvis er blevet taget stilling til i en retsafgørelse (dom af 29.3.2011, ThyssenKrupp Niropa mod Kommissionen, C-352/09 P, EU:C:2011:191, præmis 123, og af 13.9.2017, Pappalardo m.fl. mod Kommissionen, C-350/16 P, EU:C:2017:672, præmis 37), således som det fremgår af den appellerede doms præmis 184.
- 48 I det foreliggende tilfælde skal det, således som Retten med rette fastslog i den appellerede doms præmis 185, bemærkes, at Retten i dommen af 16. september 2013 annullerede den oprindelige opførelse af IRISL efter i den nævnte doms præmis 38 og 39 forinden først at have anført, at begrundelsen for denne opførelse vedrørende bistand ydet til en udpeget person eller enhed med at overtræde Sikkerhedsrådets resolutioner var utilstrækkelig, og for det andet, i den nævnte doms præmis 58 og 66, at Rådet ikke havde godtgjort, at IRISL havde ydet støtte til nuklear spredning ved i tre tilfælde at have transporteret militært materiel under overtrædelse af forbuddet i punkt 5 i resolution 1747 (2007). Herved rejste Retten imidlertid på ingen måde tvivl om rigtigheden af disse tre beviser eller om de hertil knyttede beviser.
- 49 Således som det ligeledes med rette fremgår af den appellerede doms præmis 80, 186 og 187, udtalte Retten sig derimod i dommen af 16. september 2013 hverken om lovligheden af de opførelseskriterier, som den oprindelige opførelse af IRISL var støttet på, og som vedrørte støtte til nuklear spredning og ydelse af bistand til en udpeget person eller enhed med at overtræde Sikkerhedsrådets resolutioner, eller om det hypotetiske spørgsmål om, hvorvidt opførelsen af IRISL var begrundet på grundlag af kriteriet vedrørende tilsidesættelse af resolution 1747 (2007).
- 50 Hvad angår de øvrige sagsøgere end IRISL fremgår det ligeledes med rette af den appellerede doms præmis 188, at Retten i dommen af 16. september 2013 havde nøjedes med at fastslå, at den omstændighed, at de var ejet eller kontrolleret af IRISL eller handlede på dennes vegne, ikke begrundede vedtagelsen eller opretholdelsen af restriktive foranstaltninger over for dem, eftersom IRISL ikke selv gyldigt var blevet opført på listerne over de personer og enheder, hvis aktiver indefryses, uden at efterprøve lovligheden af de kriterier, på grundlag af hvilke deres opførelse var støttet, eller spørgsmålet om, hvorvidt de opfyldte disse kriterier.
- 51 Således som generaladvokaten fastslog i punkt 106 i forslaget til afgørelse, fremgår det ikke af de af Retten i dommen af 16. september 2013 foretagne konstateringer, hvortil der henvises i nærværende doms præmis 48-50, og hvortil retskraften er knyttet i henhold til den i nærværende doms præmis 46 og 47 anførte retspraksis, at Rådet inden for rammerne af de foranstaltninger, der blev truffet med henblik på at opfylde dommen af 16. september 2013, ikke kunne beslutte at opretholde de eksisterende opførelseskriterier, der lå til grund for den oprindelige opførelse af appellanterne, eller ikke i sin rolle af lovgiver kunne tilpasse disse ved at styrke de retlige midler, som det havde til rådighed i dette øjemed, med henblik på at forfølge målet om at lægge pres på Den Islamiske Republik Iran for at tvinge denne til at ophøre med sit nukleare spredningsprogram.

- 52 I denne henseende, og således som Retten med rette anførte i den appellerede doms præmis 186, skal det bemærkes, at genopførelsen af IRISL på de omtvistede lister er baseret på et kriterium, der adskiller sig fra de kriterier, på grundlag af hvilke den var blevet opført ved de afgørelser, som blev annulleret ved dommen af 16. september 2013, og dermed på et andet retsgrundlag (jf. i denne retning dom af 29.11.2018, Bank Tejarat mod Rådet, C-248/17 P, EU:C:2018:967, præmis 74).
- 53 Det skal desuden præciseres, at Domstolen allerede har fastslået, at en ulovlighed, der berører de retsakter, hvorved en person eller enhed er blevet opført på en liste over personer og enheder, hvis aktiver indefryses, fordi de af Rådet fremlagte oplysninger ikke i tilstrækkelig grad underbygger disse retsakters faktuelle grundlag, ikke er af en sådan art, at de er til hinder for, at denne institution efter en fornyet prøvelse af den pågældende persons eller enheds situation vedtager nye restriktive foranstaltninger på grundlag af allerede eksisterende eller tilgængelige faktiske forhold (jf. i denne retning dom af 29.11.2018, National Iranian Tanker Company mod Rådet, C-600/16 P, EU:C:2018:966, præmis 45 og 56, og af 29.11.2018, Bank Tejarat mod Rådet, C-248/17 P, EU:C:2018:967, præmis 73 og 82).
- 54 I modsætning til det, som appellanterne har gjort gældende, udgjorde genopførelsen af IRISL på de omtvistede lister – hvilken genopførelse er støttet på et kriterium, der adskiller sig fra de kriterier, på grundlag af hvilke den var opført frem til afsigelsen af dommen af 16. september 2013, således som det fremgår af den appellerede doms præmis 132 og 186 – i sig selv et nyt forhold for så vidt angår de øvrige appellanter situation.
- 55 På denne baggrund skal det konstateres, at Retten ikke begik nogen retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 90 og 189 at fastslå, at den retskraft, der var knyttet til dommen af 16. september 2013, ikke var til hinder for vedtagelsen af de omtvistede retsakter af oktober 2013 og de omtvistede retsakter af november 2013.
- 56 Hvad angår appellanternes argument, hvorefter Retten i dommen af 16. september 2013 fastslog, at der ikke var nogen forbindelse mellem det i punkt 5 i resolution 1747 (2007) fastsatte forbud og nuklear spredning, er dette et udtryk for en urigtig udlægning af den nævnte dom, for så vidt som Retten, således som det fremgår af den nævnte doms præmis 49, begrænsede sig til at fortolke opførelseskriteriet vedrørende støtte til nuklear spredning og til at anvende dette inden for rammerne af den sag, der var blevet indbragt for den, idet den bl.a. anførte, at de forbud, som er fastsat i henholdsvis punkt 5 i resolution 1747 (2007) og punkt 7 i resolution 1737 (2006), er forskellige og ikke nødvendigvis under alle omstændigheder omfatter de samme varer og teknologier. Retten fastslog derefter i samme doms præmis 52, at de for den fremlagte oplysninger ikke indeholdt oplysninger, der antydede, at de varer, som de tre begivenheder, der er anført i nærværende doms præmis 48, vedrørte, på samme tid var omfattet af det i punkt 7 i resolution 1737 (2006) fastsatte forbud vedrørende materiel, der er knyttet til nuklear spredning.
- 57 Det skal hvad angår princippet om beskyttelse af den berettigede forventning bemærkes, således som det fremgår af den appellerede doms præmis 191, at i overensstemmelse med Domstolens faste praksis gælder retten til at påberåbe sig dette princip for enhver retsundergoven, hos hvem en EU-institution har givet anledning til begrundede forventninger ved at afgive præcise løfter til den pågældende. Ingen kan derimod påberåbe sig tilsidesættelse af dette princip, såfremt sådanne løfter ikke er afgivet (jf. i denne retning dom af 13.9.2017, Pappalardo m.fl. mod Kommissionen, C-350/16 P, EU:C:2017:672, præmis 39, og af 21.2.2018, Kreuzmayr, C-628/16, EU:C:2018:84, præmis 46).
- 58 I modsætning til det, som appellanterne har gjort gældende, kunne dommen af 16. september 2013 ikke hos dem skabe en berettiget forventning om, at Rådet som følge af den nævnte dom ikke ville kunne ændre de gældende opførelseskriterier eller i fremtiden træffe en afgørelse om genopførelse på de omtvistede lister under iagttagelse af den nævnte dom. Dette gælder så meget desto, som Retten – således som det fremgår af den appellerede doms præmis 193 og 194 – i præmis 64 og 82 i dommen af

16. september 2013 havde præciseret, at det var tilladt for Rådet i dets rolle af lovgiver at tilpasse den gældende lovgivning med henblik på at udvide de tilfælde, hvor restriktive foranstaltninger kunne vedtages, og at Rådet råde over en frist på to måneder og ti dage til at afhjælpe de konstaterede tilsidesættelser ved i givet fald at vedtage nye restriktive foranstaltninger over for appellanterne. Under disse omstændigheder, og for så vidt som appellanterne i deres appelskrift ikke har fremført noget supplerende præcist argument vedrørende Rettens angivelige tilsidesættelse af retssikkerhedsprincippet, kan det heller ikke tiltrædes, at der skulle foreligge en sådan tilsidesættelse.

- 59 Hvad angår princippet *ne bis in idem*, der er fastsat ved chartrets artikel 50, skal det blot bemærkes, at restriktive foranstaltninger har en præventiv karakter (jf. i denne retning dom af 21.12.2011, *Afrasiabi m.fl.*, C-72/11, EU:C:2011:874, præmis 44, og af 18.7.2013, *Kommissionen m.fl. mod Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P og C-595/10 P, EU:C:2013:518, præmis 132), således at det nævnte princip, som omfatter retsforfølgning og sanktioner for en lovovertrædelse, som en person allerede er blevet frikendt eller dømt for ved en endelig straffedom, ikke kan påberåbes med henblik på at anfægte lovligheden af sådanne foranstaltninger.
- 60 Det følger heraf, at Retten ikke begik nogen retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 90, 196 og 199 at fastslå, at Rådet ikke havde tilsidesat princippet om beskyttelse af den berettigede forventning, retssikkerhedsprincippet og princippet *ne bis in idem*.
- 61 Endelig har appellanterne gjort gældende, at Retten tilsidesatte deres adgang til effektive retsmidler som fastsat i chartrets artikel 47, idet den undlod at fastslå, at Rådet i mangel af nye faktiske omstændigheder eller beviser ikke kunne ændre opførelseskriterierne med henblik på at genopføre dem på de omtvistede lister.
- 62 I denne henseende skal det bemærkes, at denne artikel i EU-retten sikrer den beskyttelse, der er fastsat i artikel 6, stk. 1, og artikel 13 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950. Stk. 1 i nævnte artikel 47 kræver, at enhver, hvis rettigheder og friheder som sikret af EU-retten er blevet krænket, skal have adgang til effektive retsmidler for en domstol under overholdelse af de betingelser, der er fastsat i denne artikel. Princippet om effektiv domstolsbeskyttelse kan imidlertid ikke hindre Rådet i at genopføre en person eller enhed på listerne over personer og enheder, der har fået indefrosset deres midler, med henvisning til andre grunde end dem, der dannede grundlag for den oprindelige opførelse, eller en identisk grund, der støttes på andre beviser. Dette princip har således til formål at sikre, at en bebyrdende retsakt kan anfægtes for en ret, og ikke, at en ny bebyrdende retsakt, der støttes på andre grunde eller beviser, ikke kan vedtages (jf. i denne retning dom af 29.11.2018, *National Iranian Tanker Company mod Rådet*, C-600/16 P, EU:C:2018:966, præmis 53 og 54). Derfor, og henset til de i nærværende doms præmis 53 og 54 anførte betragtninger, var det nævnte princip ikke til hinder for vedtagelsen af de omtvistede retsakter af oktober 2013 og de omtvistede retsakter af november 2013.
- 63 Henset til det ovenstående skal det andet og det ottende anbringende samt det første og det sjette anbringendes tredje led forkastes.

Det første anbringendes andet led

– Parternes argumenter

- 64 Med det første anbringendes andet led har appellanterne gjort gældende, at Retten i den appellerede dom ikke behandlede det klagepunkt, som de havde rejst for den, og som vedrørte den omstændighed, at Rådet hverken havde fremlagt nogen objektiv grund eller nogen begrundelse for den ved de omtvistede retsakter af oktober 2013 foretagne ændring af kriterierne for opførelse på listerne over personer og enheder, hvis aktiver indefrys.

65 Rådet har, støttet af Kommissionen, gjort gældende, at det første anbringendes andet led er ugrundet.

– *Domstolens bemærkninger*

- 66 For så vidt som appellanterne ved det første anbringendes andet led har gjort gældende, at Retten ikke tog stilling til deres argument om, at opførelseskriterierne ikke var passende begrundet, skal det blot bemærkes, at Retten i den appellerede doms præmis 65-78 anførte grundene til, at disse kriterier ifølge den skulle anses for at være begrundede og forholdsmæssige. Heraf følger, at Retten tog stilling til dette argument.
- 67 For så vidt som det første appelanbringendes andet led skal forstås således, at appellanterne herved har foreholdt Retten, at denne ikke af egen drift behandlede den manglende formelle begrundelse for de omtvistede retsakter af oktober 2013, hvorved Rådet ændrede kriterierne for opførelse på listerne over personer og enheder, hvis aktiver indefryses, skal følgende bemærkes.
- 68 Ifølge fast retspraksis skal den begrundelse, som kræves i henhold til artikel 296 TEUF, klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at den berørte part kan få kendskab til grundlaget for de truffene foranstaltninger, og således at den kompetente ret kan udøve sin prøvelsesret (jf. i denne retning dom af 15.11.2012, Al-Aqsa mod Rådet og Nederlandene mod Al-Aqsa, C-539/10 P og C-550/10 P, EU:C:2012:711, præmis 138 og den deri nævnte retspraksis, og af 15.11.2012, Rådet mod Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, præmis 50).
- 69 Begrundelsen skal imidlertid tilpasses karakteren af den pågældende retsakt og den sammenhæng, hvori den er vedtaget. Det nærmere indhold af begrundelseskravet skal fastlægges i lyset af den konkrete sags omstændigheder, navnlig indholdet af den pågældende retsakt, indholdet af de anførte grunde og den interesse, som retsaktens adressater samt andre, der må anses for umiddelbart og individuelt berørt af retsaktens, kan have i begrundelsen. Det kræves ikke, at begrundelsen angiver alle de forskellige relevante faktiske og retlige forhold, da spørgsmålet om, hvorvidt en begrundelse er tilstrækkelig, ikke blot skal vurderes i forhold til ordlyden, men ligeledes i forhold til den sammenhæng, hvori den indgår, samt under hensyn til alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (jf. i denne retning dom af 15.11.2012, Al-Aqsa mod Rådet og Nederlandene mod Al-Aqsa, C-539/10 P og C-550/10 P, EU:C:2012:711, præmis 139 og 140, og af 8.9.2016, Iranian Offshore Engineering & Construction mod Rådet, C-459/15 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:646, præmis 24).
- 70 For det første skal det fastslås, at det fremgår af anden betragtning til afgørelse 2013/497, at kriterierne for opførelse på listerne over personer og enheder, hvis aktiver indefryses – hvilke kriterier omfatter personer og enheder, der har bistået udpegede personer eller enheder med at unddrage sig eller overtræde bestemmelserne i de relevante resolutioner fra Sikkerhedsrådet eller i afgørelse 2010/413 – bør tilpasses, således at personer og enheder, der selv har unddraget sig eller overtrådt disse bestemmelser, omfattes. Denne begrundelse er i det væsentlige gengivet i anden betragtning til forordning nr. 971/2013.
- 71 Begrundelsen for Rådets vedtagelse af det kriterium vedrørende tilsidesættelse af resolution 1747 (2007), som ligger til grund for genopførelsen af IRISL på de omtvistede lister, fremgår således klart af ordlyden af de omtvistede retsakter af oktober 2013. Således som Retten med rette bemærkede i den appellerede doms præmis 68, skal Unionens generelle forskrifter, der fastsætter vedtagelse af restriktive foranstaltninger, desuden fortolkes i lyset af affattelsen af og formålet med de af Sikkerhedsrådets resolutioner, som de gennemfører (jf. i denne retning dom af 3.9.2008, Kadi og Al Barakaat International Foundation mod Rådet og Kommissionen, C-402/05 P og C-415/05 P, EU:C:2008:461, præmis 297, og af 16.11.2011, Bank Melli Iran mod Rådet, C-548/09 P, EU:C:2011:735, præmis 104).

- 72 For det andet skal det indledningsvis bemærkes, at afgørelse 2013/497 i første og tredje betragtning hertil henviser til afgørelse 2010/413, som den ændrer, og som i sin artikel 20, stk. 1, litra b), allerede foreskrev indefrysning af midler tilhørende personer og enheder, der var ejet eller kontrolleret af IRISL, eller som handlede på dennes vegne.
- 73 Tilsvarende forholder det sig således, at forordning nr. 971/2013 ikke alene vedrører disse afgørelser, men ligeledes forordning nr. 267/2012, som den ændrer, og hvis artikel 23, stk. 2, litra e), ligeledes allerede foreskrev indefrysning af sådanne personers og enheders midler. Nævnte forordning nr. 267/2012 erstattede forordning nr. 961/2010, der gennemførte afgørelse 2010/413, og som i sin artikel 16 foreskrev indefrysning af midler tilhørende personer eller enheder, der var ejet eller kontrolleret af IRISL.
- 74 Dernæst forholder det sig således, at afgørelse 2010/413 i fjerde og femte betragtning hertil henviser til Sikkerhedsrådets vedtagelse af resolution 1929 (2010) og til erklæringen af 17. juni 2010, hvorved Det Europæiske Råd udtrykkeligt opfordrede Rådet til at vedtage foranstaltninger til gennemførelse af foranstaltningerne i resolution 1929 (2010) og »ledsageforanstaltninger hertil«. Disse foranstaltninger skulle fokusere på den iranske transportsektor, herunder »virksomheden IRISL og dennes datterselskaber«.
- 75 Desuden fremgår det af syvende og ottende betragtning til afgørelse 2010/413, at de finansielle restriktioner og rejserestriktioner, der var blevet indført med resolution 1737 (2006), blev udvidet ved resolution 1929 (2010) til at omfatte enheder fra IRISL, og at indefrysningen af midler i overensstemmelse med erklæringen af 17. juni 2010 burde anvendes efter de samme kriterier på yderligere personer og enheder udpeget af Sikkerhedsrådet. Forordning nr. 961/2010 henviste endvidere til afgørelse 2010/413, resolution 1929 (2010) og erklæringen af 17. juni 2010.
- 76 Henset til disse forhold skal det bemærkes, at begrundelsen for Rådets vedtagelse – gennem afgørelse 2010/413 og forordning nr. 961/2010 – af foranstaltninger om indefrysning af midler tilhørende IRISL's datterselskaber og mere generelt de personer og enheder, der er knyttet til denne, med henblik på at sikre effektiviteten af de restriktive foranstaltninger over for denne og dermed forhindre en eventuel omgåelse gennem disse personer og enheder fremgår klart, forståeligt og utvetydigt af disse retsakter, henset til deres historiske sammenhæng og det regelsæt, der regulerer de restriktive foranstaltninger over for Den Islamiske Republik Iran.
- 77 Denne sammenhæng, som var velkendt for appellanterne, og dette regelsæt gjorde det således muligt for dem at forstå begrundelsen for de nævnte bestemmelser og muligt for Retten at foretage sin prøvelse.
- 78 På denne baggrund skal det fastslås, at de omtvistede retsakter af oktober 2013 i tilstrækkelig grad begrundede opretholdelsen af opførelseskriteriet om indefrysning af midler hos enheder, der ejes eller kontrolleres af IRISL eller handler på dennes vegne, og udvidelsen heraf til enheder, der yder forsikring eller leverer andre grundlæggende ydelser til IRISL.
- 79 Det følger af det ovenstående, at Retten ikke begik nogen retlig fejl, da den ikke af egen drift efterprøvede, om de omtvistede retsakter af oktober 2013 var blevet begrundet.
- 80 Det følger heraf, at det første anbringendes andet led skal forkastes.

Det fjerde og det syvende anbringende

– Parternes argumenter

- 81 Med det fjerde og det syvende anbringende har appellanterne gjort gældende, at Retten begik en retlig fejl, da den fandt, at deres ret til forsvar var blevet iagttaget i forbindelse med vedtagelsen af de omtvistede retsakter af oktober 2013 og de omtvistede retsakter af november 2013. Appellanterne har for det første gjort gældende, at for så vidt som kriteriet vedrørende tilknytningen til IRISL udtrykkeligt nævnte denne enhed ved navns nævnelse, skal det anses for et ad hominem-kriterium, således at Rådet var forpligtet til at informere dem om de ændringer, det påtænkte at foretage, og til at gøre det muligt for dem at fremsætte deres bemærkninger. For det andet har appellanterne gjort gældende, at Rådet ikke tog hensyn til IRISL's bemærkninger, inden det besluttede sig for at genopføre virksomheden, og at Rådet genopførte dem, inden det havde taget stilling til deres bemærkninger, og inden det tilstillede dem de dokumenter, der begrundede denne genopførelse.
- 82 Rådet har, støttet af Kommissionen, bestridt det fjerde og det syvende anbringende.

– Domstolens bemærkninger

- 83 For det første skal det bemærkes, at for så vidt angår individuelle restriktive foranstaltninger følger det bl.a. af retten til forsvar og retten til en effektiv domstolsbeskyttelse, at Unionens kompetente myndighed skal meddele den berørte person de belastende oplysninger, som denne myndighed er i besiddelse af og baserer sin afgørelse på (dom af 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, præmis 121 og den deri nævnte retspraksis).
- 84 I den foreliggende sag har appellanterne imidlertid hverken bestridt, at det af de omtvistede retsakter af oktober 2013 følgende kriterium om tilknytning til IRISL udgør en almenyldig retsakt, således som Retten med rette bemærkede i den appellerede doms præmis 97, for så vidt som det på en objektiv og abstrakt måde definerer en kategori af personer og enheder, andre end IRISL selv, som de restriktive foranstaltninger kan finde anvendelse på, eller at de andre appellanter end IRISL ikke er individuelt omfattet af dette kriterium.
- 85 På denne baggrund påhvilede det ikke Rådet at fremsende de oplysninger, som det rådede over, til de andre appellanter end IRISL, inden det vedtog kriteriet vedrørende tilknytningen til IRISL.
- 86 Hvad angår IRISL selv skal det konstateres, at det nævnte kriterium ikke gør det muligt at vedtage individuelle restriktive foranstaltninger over for denne, således at den ad hominem-karakter, som den har gjort gældende for så vidt angår det nævnte kriterium, ikke skaber en pligt hos Rådet til at anvende den retspraksis, der er anført i nærværende doms præmis 83. Det skal bemærkes, at det under alle omstændigheder forholder sig således, at den lovgivning, der forelå forud for vedtagelsen af de omtvistede retsakter af oktober 2013, allerede fastsatte et sådant ad hominem-kriterium for så vidt angår virksomheden, således at den manglende information vedrørende den pågældende ændring ikke har påført den nogen skade og navnlig ikke har frataget den enhver mulighed for at rette henvendelse til Rådet med henblik på at blive hørt om kriteriets individuelle art, i givet fald efter afsigelsen af dommen af 16. september 2013.
- 87 På denne baggrund skal det fastslås, at Retten ikke begik nogen retlig fejl, da den konkluderede, at appellanternes ret til forsvar ikke var blevet tilsidesat i forbindelse med vedtagelsen af de nævnte retsakter.
- 88 Hvad for det andet angår spørgsmålet om, hvorvidt Retten begik en retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 173-181 at fastslå, at Rådet ikke havde tilsidesat appellanternes ret til forsvar i forbindelse med deres genopførelse på de omtvistede lister, skal det bemærkes, at det i tilfælde af en

efterfølgende afgørelse om indefrysning af midler, hvorved navnet på en person eller enhed opretholdes på en liste over personer og enheder, hvis midler indefrys, forholder sig således, at den omhandlede person eller enhed forud for vedtagelsen af en sådan afgørelse principielt skal gives meddelelse om, hvilke omstændigheder der lægges den pågældende til last, samt lejlighed til at blive hørt (jf. i denne retning dom af 21.12.2011, Frankrig mod People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, præmis 62, og af 7.4.2016, Central Bank of Iran mod Rådet, C-266/15 P, EU:C:2016:208, præmis 32).

- 89 Når tilstrækkeligt præcise oplysninger, som gør det muligt for den berørte person på en effektiv måde at give sin mening til kende vedrørende de forhold, som den pågældende lægges til last af Rådet, er blevet meddelt denne, indebærer princippet om overholdelse af retten til forsvar ikke en forpligtelse for denne institution til uden videre at give adgang til samtlige de dokumenter, der er indeholdt i dens sagsakter. Det er kun efter anmodning herom fra den berørte part, at Rådet har pligt til at give adgang til alle administrative dokumenter, der ikke er fortrolige, og som vedrører den omhandlede foranstaltning (jf. i denne retning dom af 16.11.2011, Bank Melli Iran mod Rådet, C-548/09 P, EU:C:2011:735, præmis 92, og af 28.7.2016, Tomana m.fl. mod Rådet og Kommissionen, C-330/15 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:601, præmis 66).
- 90 Det skal ligeledes bemærkes, at det fremgår af Domstolens praksis, at retten til at blive hørt forud for vedtagelsen af retsakter, hvorved restriktive foranstaltninger over for personer eller enheder, som allerede er omfattet af disse foranstaltninger, opretholdes, skal iagttages, når Rådet har lagt disse personer eller enheder nye forhold til last, og ikke når en sådan opretholdelse støttes på de samme grunde som dem, der begrundede vedtagelsen af den oprindelige retsakt om pålæggelse af de omhandlede restriktive foranstaltninger (jf. i denne retning dom af 21.12.2011, Frankrig mod People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EU:C:2011:853, præmis 63, og af 28.7.2016, Tomana m.fl. mod Rådet og Kommissionen, C-330/15 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:601, præmis 67).
- 91 Som anført af generaladvokaten i punkt 190 i forslaget til afgørelse, forholder det sig i den foreliggende sag således, at det relevante tidspunkt for en vurdering af, om Rådet har respekteret appellanternes ret til at blive hørt, er den dato, hvor det genopførte dem på de omtvistede lister, dvs. den 26. november 2013. Som det fremgår af den appellerede doms præmis 173-175, meddelte Rådet ved skrivelse af 22. og 30. oktober 2013 appellanterne begrundelsen for den påtænkte genopførelse, hvilken var støttet på de samme faktiske omstændigheder og i det væsentlige var identisk med den, der var indeholdt i de i 2010 truffede afgørelser om den oprindelige opførelse, således at der var tale om forhold, som appellanterne allerede kendte til. Desuden fremgår det af den appellerede doms præmis 176-180, at appellanterne ved skrivelse af 15. og 19. november 2013 og inden vedtagelsen af de omtvistede retsakter af november 2013 fremsatte deres bemærkninger til disse forhold, som Rådet reagerede på den 27. november 2013 ved at tilstille dem dokumenterne i sagsakterne.
- 92 Endvidere er Rådet, således som generaladvokaten har anført i punkt 193 i forslaget til afgørelse, og i modsætning til det af appellanterne hævdede, ikke forpligtet til at besvare bemærkninger fremsat af den pågældende person eller enhed inden vedtagelsen af de påtænkte restriktive foranstaltninger. Fremsendelsen af et sådant svar efter høring af de berørte parter er nemlig knyttet til begrundelsen af den retsakt, hvorved disse foranstaltninger er blevet vedtaget, snarere end til iagttagelsen af retten til forsvar.
- 93 På denne baggrund skal det konkluderes, at Retten ikke begik nogen retlig fejl, da den fastslog, at Rådet ikke havde tilsidesat appellanternes ret til forsvar i forbindelse med vedtagelsen af de omtvistede retsakter af november 2013.
- 94 Det fjerde og det syvende anbringende skal som følge heraf forkastes.

Det tredje, det femte og det niende anbringende samt det første anbringendes første led og det sjette appelanbringendes andet led

– Parternes argumenter

- 95 Med det tredje, det femte og det niende anbringende samt det første anbringendes første led og det sjette anbringendes andet led har appellanterne gjort gældende, at Retten med urette fastslog dels i den appellerede doms præmis 63, 71, 74 og 76, at de omtvistede retsakter af oktober 2013 var begrundede og stod i forhold til målet om bekæmpelse af nuklear spredning i Iran, dels i den appellerede doms præmis 93-95, at vedtagelsen af disse retsakter, der ifølge appellanterne ikke var i overensstemmelse med dette mål som følge af dommen af 16. september 2013, ikke var udtryk for magtfordrejning fra Rådets side. Retten begik endvidere en retlig fejl, da den fandt, at de omtvistede retsakter af oktober 2013 og de omtvistede retsakter af november 2013 ikke havde udgjort et ubegrundet og uforholdsmæssigt indgreb i deres grundlæggende rettigheder, herunder i deres ejendomsret og i retten til respekt for deres omdømme.
- 96 Appellanterne har indledningsvis gjort gældende, at kriteriet vedrørende tilsidesættelse af resolution 1747 (2007) ikke er egnet og ikke står i forhold til målet om bekæmpelse af nuklear spredning i Iran, idet der ikke foreligger nogen forbindelse mellem den ved punkt 5 i resolutionen forbudte transport af våben, den pågældende enheds aktiviteter og nuklear spredning. Det samme gælder for kriteriet vedrørende tilknytningen til IRISL, idet opførelsen af et datterselskab på en liste over enheder, hvis aktiver indefrysnes, kun er begrundet, når moderenheden har været involveret i nuklear spredning.
- 97 Appellanterne er dernæst af den opfattelse, at Rettens argumentation er selvmodsigende. Samtidig med at Retten bekræftede lovligheden af disse kriterier uden at forklare, på hvilken måde disse var egnede og stod i forhold til dette mål, fandt den med urette i den appellerede doms præmis 101 og 102, at de nævnte kriterier hverken indebar, at der skulle foreligge en tilknytning mellem appellanterne og nuklear spredning, eller pålagde Rådet at godtgøre en sådan tilknytning. Herved anlagde Retten en for bred fortolkning af de nævnte kriterier.
- 98 Appellanterne har endvidere anført, at Retten heller ikke undersøgte, hvorledes en genopførelse af dem på de omtvistede lister vil gøre det muligt at opfylde det nævnte mål og lægge pres på Den Islamiske Republik Iran, når IRISL, i modsætning til det, der er hævdet i den appellerede dom, hverken ejes eller kontrolleres af den iranske regering. De har endelig anført, at kriteriet vedrørende tilknytningen til IRISL, ved på ny udtrykkeligt at nævne IRISL ved navns nævnelse, har bevirket, at denne i omverdenens øjne fremstår som en enhed, der yder støtte til nuklear spredning, hvilket har haft alvorlige konsekvenser for dens omdømme og forretninger.
- 99 Rådet har, støttet af Kommissionen, bestridt appellanternes argumenter.

– Domstolens bemærkninger

- 100 Inden for rammerne af det tredje, det femte og det niende anbringende samt det første anbringendes første led og det sjette appelanbringendes andet led har appellanterne i det væsentlige indledningsvis gjort gældende, at Retten med urette fandt, at det indgreb i deres grundlæggende ejendomsret og ret til respekt for deres omdømme, som de omtvistede retsakter af oktober 2013 og de omtvistede retsakter af november 2013 kunne give anledning til, var forholdsmæssigt, og at affattelsen af kriteriet vedrørende tilsidesættelse af resolution 1747 (2007) og af kriteriet vedrørende tilknytningen til IRISL ligeledes overholdt proportionalitetsprincippet på grundlag af samme argumentation.
- 101 Indledningsvis skal det bemærkes, at i henhold til chartrets artikel 52, stk. 1, skal enhver begrænsning i udøvelsen af de rettigheder og friheder, der anerkendes ved chartret, være fastlagt i lovgivningen og respektere disses væsentligste indhold, og der kan under iagttagelse af proportionalitetsprincippet kun

indføres begrænsninger af disse rettigheder og friheder, såfremt disse er nødvendige og faktisk svarer til mål af almen interesse, der er anerkendt af Unionen, eller et behov for beskyttelse af andres rettigheder og friheder.

- 102 Således som Retten med rette bemærkede i den appellerede doms præmis 204 og 205, er den i chartrets artikel 17 fastsatte ejendomsret således ikke en absolut rettighed. Desuden indebærer proportionalitetsprincippet et krav om, at de foranstaltninger, som iværksættes med en EU-retlig bestemmelse, skal være egnede til at nå de lovlige mål, der forfølges med den pågældende lovgivning, og ikke må gå ud over, hvad der er nødvendigt for at nå det (dom af 15.11.2012, Al-Aqsa mod Rådet og Nederlandene mod Al-Aqsa, C-539/10 P og C-550/10 P, EU:C:2012:711, præmis 122 og den deri nævnte retspraksis, og af 29.11.2018, National Iranian Tanker Company mod Rådet, C-600/16 P, EU:C:2018:966, præmis 76).
- 103 Hvad angår domstolsprøvelsen af overholdelsen af proportionalitetsprincippet har Domstolen, således som Retten ligeledes med rette anførte i den appellerede doms præmis 62, indrømmet EU-lovgiver et vidt skøn inden for områder, der for lovgiver indebærer valg af politisk, økonomisk og social karakter, og hvor lovgiver skal foretage komplekse vurderinger. Domstolen har deraf udledt, at kun såfremt en foranstaltning på disse områder er åbenbart uhensigtsmæssig i forhold til det mål, som den kompetente institution forfølger, vil en sådan foranstaltning kunne kendes ulovlig (dom af 28.11.2013, Rådet mod Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, præmis 120 og den deri nævnte retspraksis).
- 104 Hvad angår det mål, som Rådet forfulgte med vedtagelsen af de omtvistede retsakter af oktober 2013 og de omtvistede retsakter af november 2013, ved hvilke afgørelse 2010/413 og forordning nr. 267/2012 blev ændret, har Domstolen allerede fastslået, at formålet med denne afgørelse og denne forordning er at hindre nuklear spredning og dermed at lægge pres på Den Islamiske Republik Iran, for at den ophører med de pågældende aktiviteter. Dette formål, som er en del af den mere generelle indsats forbundet med bevarelsen af freden og den internationale sikkerhed, er lovligt (dom af 29.11.2018, National Iranian Tanker Company mod Rådet, C-600/16 P, EU:C:2018:966, præmis 77 og den deri nævnte retspraksis).
- 105 Hvad dernæst angår spørgsmålet om, hvorvidt de omtvistede retsakter af oktober 2013 og de omtvistede retsakter af november 2013 er egnede til at opfylde det nævnte mål, skal det for så vidt angår kriteriet om tilsidesættelse af resolution 1747 (2007) bemærkes, således som Rådet har gjort gældende, at det fremgår af denne resolution, at Sikkerhedsrådet har anset det i resolutionens punkt 5 fastsatte forbud mod at overføre våben til Iran for at opfylde målet om at sikre, at det iranske atomprogram udelukkende tjener fredelige formål, og at forhindre, at Den Islamiske Republik Iran udvikler følsomme teknologier til støtte for sine atom- og missilprogrammer.
- 106 Således som generaladvokaten anførte i punkt 76 og 77 i forslaget til afgørelse, kan provenuet fra handelen med våben direkte eller indirekte forsyne den iranske regering med ressourcer eller faciliteter af forskellig art, der kan gøre det muligt for denne at gå videre med sine nukleare spredningsaktiviteter, og undrages i dette øjemed.
- 107 Under disse omstændigheder gør kriteriet vedrørende tilsidesættelse af resolution 1747 (2007) det muligt, således som Retten med rette anførte i den appellerede doms præmis 101 og 102, at omfatte handlinger fra personer og enheder, der kan fremme aktiviteterne med nuklear spredning i Iran, selv om disse personer og enheder ikke har nogen direkte eller indirekte tilknytning til nuklear spredning og ikke er involveret i disse aktiviteter, hvorfor dette kriterium fremstår som egnet til at opfylde det i nærværende doms præmis 104 omhandlede mål.
- 108 Hvad angår den nødvendige karakter af det nævnte kriterium forholder det sig i modsætning til det, som appellanterne har gjort gældende, således, at den omstændighed, at dette kriterium gør det muligt at vedtage foranstaltninger om indefrysning af midler, når der ikke foreligger nogen forbindelse

mellem de pågældende personer eller enheder og nuklear spredning, ikke kan føre til, at det lægges til grund, at disse foranstaltninger går videre end nødvendigt for at opfylde dette formål, idet Domstolen allerede har fastslået, at et opførelseskriterium – såsom kriteriet om støtte til den iranske regering – der gør det muligt at omfatte aktiviteter, der er særlige for den pågældende person eller enhed, og som, som sådan, ikke har nogen direkte eller indirekte forbindelse med nuklear spredning, men som imidlertid kan fremme denne, ikke synes at gå ud over, hvad der er nødvendigt for at opfylde det nævnte formål (jf. i denne retning dom af 29.11.2018, National Iranian Tanker Company mod Rådet, C-600/16 P, EU:C:2018:966, præmis 78). Det skal ligeledes bemærkes, at det store antal resolutioner fra Sikkerhedsrådet og de forskellige EU-foranstaltninger, der er blevet vedtaget løbende, afspejler nødvendigheden af at udvide viften af restriktive foranstaltninger, med hvilke det tilsigtes at opfylde det samme mål.

- 109 Hvad angår rækkevidden af kriteriet vedrørende tilknytningen til IRISL skal det bemærkes, at denne indgår i en retlig ramme, som er klart afgrænset af de mål, der forfølges med lovgivningen vedrørende de restriktive foranstaltninger over for Den Islamiske Republik Iran.
- 110 I denne henseende har Domstolen allerede fastslået, at der, når midler tilhørende en enhed, som yder støtte til den iranske regering, indefrys, er en ikke-ubetydelig risiko for, at enheden lægger pres på de enheder, den ejer eller kontrollerer, for at omgå virkningen af de foranstaltninger, den er omfattet af, således at indefrysning af disse enheders midler er nødvendig og egnet til at sikre effektiviteten af de foranstaltninger, der er vedtaget, og til at sikre, at disse foranstaltninger ikke omgås (jf. i denne retning dom af 22.9.2016, NIOC m.fl. mod Rådet, C-595/15 P, ikke trykt i Sml., EU:C:2016:721, præmis 89 og den deri nævnte retspraksis).
- 111 Det nævnte kriterium definerer således på objektiv vis en afgrænset kategori af personer og enheder, der som følge af de bånd, der knytter dem til IRISL, kan fremme omgåelsen af de restriktive foranstaltninger over for denne og følgelig underminere det i nærværende doms præmis 104 anførte mål om hindre nuklear spredning og dermed at lægge pres på Den Islamiske Republik Iran, uanset om disse personer og enheder eventuelt er involveret i de nukleare spredningsaktiviteter, og det synes derfor ikke åbenbart, at kriteriet overskrider grænserne for, hvad der er nødvendigt for at opfylde dette mål.
- 112 Det skal i lyset af de i nærværende doms præmis 106-111 anførte betragtninger tilføjes, at appellanternes argument, hvorefter Rettens ræsonnement er selvmodsigende, fordi denne fandt, at kriteriet vedrørende tilsidesættelse af resolution 1747 (2007) og kriteriet vedrørende tilknytningen til IRISL, selv om de var begrundede og stod i forhold til det nævnte mål, ikke krævede, at det blev godtgjort, at der var en forbindelse mellem den pågældende person eller enhed og nuklear spredning, skal forkastes. Retten anlagde ikke herved en for bred fortolkning af de nævnte kriterier, og dens argumentation er ikke selvmodsigende.
- 113 Hvad i øvrigt angår den hævdede skade på appellanternes omdømme begik Retten heller ikke nogen retlig fejl ved i den appellerede doms præmis 209 at anføre, at Rådet ikke havde hævdet, at de selv var involveret i nuklear spredning, således at de ikke personligt havde tilknytning til adfærd, der udgør en trussel mod freden og den internationale sikkerhed, og at skaden på deres omdømme nødvendigvis var mindre, end den ville have været, såfremt deres genopførelse på de omtvistede lister var blevet støttet på en sådan begrundelse. Hvad angår kriteriet vedrørende tilknytningen til IRISL indebærer dette heller ikke, at IRISL er personligt involveret i nuklear spredning. Det synes således ikke åbenbart, at den nævnte skade går ud over, hvad der er nødvendigt i lyset af det i nærværende doms præmis 104 omhandlede måls afgørende betydning og i lyset af, at det i de generelle kriterier, som skal fastsættes inden opførelsen af personer og enheder på listerne over de personer og enheder, hvis aktiver indefrys, er nødvendigt med en klar og præcis definition af disse personer og enheder, hvilket i det foreliggende tilfælde vil sige en tilknytning til IRISL, der som sådan begrundes denne opførelse, når tilknytningen er godtgjort.

- 114 Det følger heraf, at Retten ikke begik nogen retlige fejl, da den i den appellerede doms præmis 71, 73, 75-77, 103 og 208 nærmere bestemt dels anførte, at kriteriet vedrørende tilsidesættelse af resolution 1747 (2007) og kriteriet vedrørende tilknytningen til IRISL skulle anses for at overholde proportionalitetsprincippet, dels fandt, at det ikke var åbenbart, at restriktionerne for ejendomsretten og skaden på deres omdømme stod i et urimeligt forhold til de forfulgte mål.
- 115 For det andet har appellanterne ikke fremlagt nogen oplysninger, der kan godtgøre, at Rådet gjorde sig skyldig i magtfordrejning ved at vedtage de omtvistede retsakter af oktober 2013. Således som Retten med rette anførte i den appellerede doms præmis 92, er en retsakt ifølge Domstolens praksis kun behæftet med magtfordrejning, såfremt det på grundlag af objektive, relevante og samstemmende indicier fremgår, at den må antages at være truffet udelukkende eller dog i det mindste overvejende for at forfølge andre formål end dem, der er angivet, eller for at omgå en fremgangsmåde, der særligt er fastsat ved traktaten for at imødegå konkret foreliggende omstændigheder (jf. i denne retning dom af 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, præmis 135).
- 116 Således som det fremgår af nærværende doms præmis 46-63 og 101-114, konkluderede Retten med rette i den appellerede doms præmis 93-95, at dommen af 16. september 2013 ikke var til hinder for vedtagelsen af disse retsakter, som er i overensstemmelse med det lovlige formål om at forhindre nuklear spredning og således lægge pres på Den Islamiske Republik Iran med henblik på at få landet til at ophøre med nukleare spredningsaktiviteter, således at den med rette forkastede anbringendet vedrørende en sådan fordrejning.
- 117 Det følger heraf, at det tredje, det femte og det niende anbringende samt det første anbringendes første led og det sjette anbringendes andet led skal forkastes.

Det sjette anbringendes første led

– Parternes argumenter

- 118 Inden for rammerne af det sjette anbringendes første led har appellanterne for det første gjort gældende, at Retten med urette undlod at fastslå, at Rådet havde anlagt åbenbart urigtige skøn i forbindelse med genopførelsen af IRISL på de omtvistede lister. Den begrundelse, som Retten anførte i den appellerede doms præmis 117 og 131, og som var støttet på konstateringen af faktiske overtrædelser af resolution 1747 (2007) i 2009, er rent faktisk ikke korrekt. Den beretning for 2009 fra sanktionskomitéen under Sikkerhedsrådet, hvorpå Rådet støttede sig, gør det ikke muligt at lægge til grund, at IRISL har overtrådt denne resolution. Ligeledes lagde Retten i den appellerede doms præmis 120 og 124 ikke tilstrækkelig vægt på de beviser og særligt de forklaringer, som appellanterne havde fremlagt med henblik på at godtgøre, at IRISL ikke var involveret i tilsidesættelsen af resolution 1747 (2007).
- 119 Appellanterne har for det andet gjort gældende, at Retten i den appellerede doms præmis 136-165 undlod at fastslå, at Rådet havde anlagt faktisk urigtige skøn ved at lægge til grund, at genopførelsen af de andre appellanter end IRISL var begrundet på grundlag af kriteriet vedrørende tilknytningen til IRISL. Hvad angår Khazar Shipping Lines, IRISL Europe og Valfajr 8th Shipping Line nøjedes Retten således med at fastslå, at deres genopførelse på de omtvistede lister var begrundet derved, at de var ejet af IRISL, skønt Rådet ikke havde undersøgt omfanget af ejerskabet eller spørgsmålet om, hvorvidt det var sandsynligt, at de kunne udsættes for pres med henblik på omgåelse af restriktionerne over for IRISL, og hvad angår Qeshm Marine Services & Engineering og Marine Information Technology Development med at anføre, at der var tale om datterselskaber til IRISL. Desuden lagde Retten med urette til grund, at HDSL og Safiran Payam Darya Shipping Lines handlede på vegne af IRISL ved som egentlige ejere at have overtaget en række af dennes fartøjer. Hvad angår Irano Misr Shipping har Rådet hverken angivet de tjenesteydelser, som selskabet leverer, eller hvorledes disse er grundlæggende.

120 Rådet og Kommissionen er af den opfattelse, at det sjette anbringendes første led ikke kan antages til realitetsbehandling og under alle omstændigheder er ugrundet.

– *Domstolens bemærkninger*

121 Ifølge Domstolens faste praksis er det alene Retten, der har kompetence til at fastlægge og bedømme de faktiske omstændigheder og til principielt at bedømme de beviser, den har lagt til grund ved fastlæggelsen af de faktiske omstændigheder. Når disse beviser er blevet forskriftsmæssigt tilvejebragt, og de almindelige retsgrundsætninger og de processuelle regler om bevisbyrde og bevisførelse er blevet overholdt, er det således alene Retten, der har kompetence til at vurdere, hvilken bevisværdi der skal tillægges de oplysninger, den har fået forelagt. Denne vurdering udgør derfor ikke et retsspørgsmål, der som sådant er undergivet Domstolens prøvelsesret, medmindre oplysningerne er gengivet urigtigt (dom af 7.4.2016, Akhras mod Rådet, C-193/15 P, EU:C:2016:219, præmis 67 og den deri nævnte retspraksis).

122 I det foreliggende tilfælde forholder det sig således, at for så vidt som appellanterne har gjort gældende, at genopførelsen af IRISL på grundlag af kriteriet om tilsidesættelse af resolution 1747 (2007) ikke var begrundet i lyset af den beretning for 2009 fra Sanktionskomitéen under Sikkerhedsrådet, hvortil Rådet havde henvist, og i lyset af de af appellanterne fremlagte forklaringer, skal det konstateres, at appellanterne i realiteten anmoder Domstolen om at foretage en fornyet prøve af de faktiske omstændigheder og beviser, som blev forelagt for Retten, og af den vægt, som disse skal tillægges, uden at hævde, at disse forhold er gengivet urigtigt, hvilket ikke kan antages til realitetsbehandling under en appelsag. Af samme grunde kan deres argumenter vedrørende de i nærværende doms præmis 136-165 anførte faktuelle konstateringer fra Retten med hensyn til IRISL's ejerskab af Khazar Shipping Lines, IRISL Europe og Valfajr 8th Shipping Line, til dennes kontrol med Qeshm Marine Services & Engineering og Marine Information Technology Development, til den omstændighed, at HDSL og Safiran Payam Darya Shipping Lines handlede på dennes vegne, og til den omstændighed, at Irano Misr Shipping leverede grundlæggende ydelser til denne, ikke antages til realitetsbehandling.

123 Heraf følger, at det sjette anbringendes første led skal forkastes.

124 Da samtlige anbringender er blevet forkastet, skal appellen forkastes i det hele.

Sagsomkostninger

125 I medfør af artikel 184, stk. 2, i Domstolens procesreglement træffer Domstolen afgørelse om sagsomkostningerne, såfremt appellen ikke tages til følge.

126 I henhold til procesreglementets artikel 138, stk. 1, der i medfør af samme reglements artikel 184, stk. 1, finder anvendelse i appelsager, pålægges det den tabende part at betale sagsomkostningerne, hvis der er nedlagt påstand herom.

127 Da Rådet har nedlagt påstand om, at appellanterne tilpligtes at betale sagsomkostningerne, og da appellanterne har tabt sagen, bør det pålægges dem at bære deres egne omkostninger og betale de af Rådet afholdte omkostninger.

128 I overensstemmelse med procesreglementets artikel 140, stk. 1, som i henhold til reglementets artikel 184, stk. 1, finder anvendelse i appelsager, bærer Kommissionen sine egne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser udtaler og bestemmer Domstolen (Fjerde Afdeling):

1) Appellen forkastes.

- 2) **Islamic Republic of Iran Shipping Lines, Hafize Darya Shipping Lines (HDSL), Khazar Shipping Lines, IRISL Europe GmbH, Qeshm Marine Services & Engineering Co., Irano Misr Shipping Co., Safiran Payam Darya Shipping Lines, Marine Information Technology Development Co., Rahbaran Omid Darya Ship Management Co., Hoopad Darya Shipping Agency og Valfajr 8th Shipping Line Co. bærer hver deres egne omkostninger og betaler de af Rådet for Den Europæiske Union afholdte omkostninger.**
- 3) **Europa-Kommissionen bærer sine egne omkostninger.**

Underskrifter